Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

SFÂNTUL VASILE CEL MARE

DESPRE POST

Carte publicată cu binecuvântarea
Preafericitului Părinte
DANIEL
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Traducere din limba greacă veche
de Preot profesor DUMITRU FECIORU

BASILICA
BUCUREȘTI
2019

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Editor:
Preot Mihai HAU

Tehnoredactor:
Constantina CRISTEA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
VASILE CEL MARE, sfânt
Despre post / Sfântul Vasile cel Mare; trad. din lb. greacă veche de Pr. prof. Dumitru Fecioru; carte publicată cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. - București : Basilica, 2019
ISBN 978-606-29-0308-4

I. Fecioru, Dumitru (trad.)

2

©Editura *BASILICA*
ISBN 978-606-29-0308-4

www. librariacartilorbisericesti.ro
www.editurapatriarhiei.ro
email: editura@patriarhia.ro

Cuprins

Cuvânt înainte
Preafericitului Părinte Patriarh Daniel 7

Despre Post (Omilia I) 11

Despre Post (Omilia a II-a) 37

Împotriva celor care se îmbată 55

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

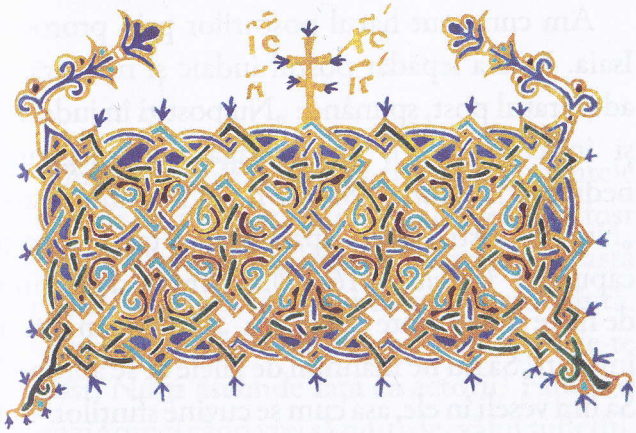

DESPRE POST
(Omilia I)

1

„Sunați din trâmbiță în ziua cea binevestită a Domnului" (*Psalmul* 80, 4). Poruncă profetică sunt cuvintele acestea! Dar citirile din Sfânta Scriptură pe care le-am citit astăzi sunt mai puternice decât sunetul trâmbiței și mai lămurite decât orice instrument muzical. Ne vestesc sărbătoarea premergătoare acestor zile.

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

Am cunoscut harul posturilor prin prorocul Isaia. Isaia a lepădat postul iudaic și ne-a arătat adevăratul post, spunând: „Nu postiți în judecăți și în certuri [...], ci dezleagă toată legătura nedreptății" (*Isaia* 58, 4, 6); iar Domnul a zis: „Nu fiți triști [...], ci spală-ți fața ta și unge-ți capul tău" (*Matei* 6, 16-17). Să fim deci cuprinși de niște simțăminte ca acestea, așa cum am și fost învățați! Să nu ne mâhnim de zilele ce se apropie! Să fim veseli în ele, așa cum se cuvine sfinților. Cel trist nu primește cunună, iar cel care suspină nu biruie. Nu te întrista când ți se poartă de grijă! Este o nebunie să nu te bucuri de sănătatea sufletului și să te mâhnești de schimbarea mâncărurilor, lăsând să se înțeleagă că-ți face mai multă bucurie plăcerea stomacului decât purtarea de grijă a sufletului. Săturarea mărginește plăcerea numai la pântece; postul însă urcă folosul la suflet. Bucură-te, că ți s-a dat de Doctor un leac ce ucide păcatul. După cum viermii care se înmulțesc în pântecele copiilor sunt distruși cu doctorii foarte amare, tot așa și postul, vrednic cu adevărat de acest nume, când pătrunde în suflet, omoară păcatul ascuns în adânc.

2

„Unge-ți capul tău și spală-ți fața ta". Cuvintele acestea ale Scripturii te duc la taine. Cel uns a fost uns, cel spălat a fost spălat. Tu îndreaptă această poruncă la suflet! Unge capul cu ungere sfântă, ca să ajungi părtaș al lui Hristos și așa apropie-te de post. Nu-ți ascunde fața ca actorii! Fața ți-o ascunzi atunci când vrei să nu-ți dezvălui sufletul. Ți-o ascunzi cu minciuna ca și cu un voal. Să nu fii actor! Actorul înfățișează pe scenă persoane străine. Este rob, dar o face pe stăpânul! Este om de rând, și o face pe împăratul. Tot așa și în viața aceasta. Mulți oameni teatralizează, ca pe o scenă, viața lor; una au în inimă, și alta arată oamenilor. Nu-ți ascunde deci fața! Ceea ce ești, aceea arată-te! Nu lua înfățișare tristă, căutând să fii slăvit pentru că pari înfrânat. Facerea de bine trâmbițată nu are folos, iar postul dat în vileag nu are câștig. Faptele bune, făcute numai pentru a fi văzute de oameni, nu-și duc roadele în veacul de apoi, ci iau sfârșit o dată cu

Libris.ro

laudele lumii. Aleargă așadar cu bucurie la darul postului! Postul este un dar din bătrâni. Nu s-a învechit, nici nu a îmbătrânit! Este totdeauna nou, este veșnic în floare.

3

Socotești oare că pun începutul postului odată cu darea Legii? Nu! Postul este mai vechi decât Legea. Dacă vei avea răbdare, vei vedea că spusele mele sunt adevărate. Să nu socotești că postul a început cu ziua curățirii poruncită poporului lui Israel în a zecea zi a lunii a șaptea (cf. *Leviticul* 25, 9). Nu! Străbate istoria sfântă, cerceteaz-o, ca să afli începutul postului! Postul nu este descoperire nouă. Este un odor al strămoșilor. Și este vrednic de respect tot ce este vechi. Respectă deci vechimea postului! Are aceeași vârstă ca omenirea.

Legea postului a fost dată în paradis. Adam a primit întâia oară porunca de a posti: „Nu mâncați

din pomul cunoștinței binelui și răului" (*Facerea* 2, 17). Cuvântul: „Nu mâncați" este o lege a postului și a înfrânării. Dacă Eva ar fi postit și n-ar fi mâncat din pom, n-am mai fi avut trebuință de postul de acum, că „n-au trebuință cei sănătoși de doctori, ci cei bolnavi" (*Matei* 9, 12). Ne-am îmbolnăvit prin păcat? Să ne vindecăm prin pocăință! Iar pocăința fără post este neputincioasă. Îndreaptă-te, dar, înaintea lui Dumnezeu prin post. Mai mult, chipul în care au trăit primii oameni în Rai este o imagine a postului, nu numai pentru că, ducând o viață îngerească, ajunseseră, prin cumpătare, la asemănarea cu îngerii, ci și pentru că nu erau cunoscute locuitorilor paradisului toate cele născocite mai târziu de om: nici băutul vinului, nici tăiatul animalelor, nici toate cele câte tulbură mintea omenească.

4

N-am postit și am fost alungați din Rai! Să postim, dar, ca să ne întoarcem în Rai! Nu vezi că Lazăr a intrat prin post în paradis? Nu imita

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

neascultarea Evei! Nu lua din nou sfătuitor pe șarpe, care ne sfătuiește să mâncăm, ca să ne cruțăm trupul! Nu-ți găsi scuza în boala trupului sau în slăbiciune! Nu-mi spune mie scuzele! Spune-le lui Dumnezeu, Care știe totul! Îmi spui că nu poți să postești! Dar să te ghiftuiești în toate zilele vieții tale și să-ți strivești trupul sub greutatea mâncărurilor, poți? Știu că doctorii nu prescriu bolnavilor mâncăruri felurite, ci post și înfrânare. Cum dar? Dacă poți să postești și să te înfrânezi când ești bolnav, pentru ce spui că nu poți s-o faci când ești sănătos? Ce este mai ușor pentru stomac: să petreacă noaptea cu o mâncare ușoară sau să stea împovărat de mulțimea mâncărurilor? Dar, mai bine spus, să nu stea, ci să se întoarcă necontenit și pe o parte, și pe alta, rupându-se și strâmtorându-se; afară numai dacă vei spune că și corăbierii salvează mai ușor de la înec o corabie încărcată cu poveri, decât una mai sprintenă și mai ușoară. Lucrurile însă se petrec cu totul dimpotrivă: o mică înălțare a valurilor dă la fund o corabie încărcată cu multe poveri, pe când o corabie cu o încărcătură potrivită trece ușor prin furtună, deoarece nu o împiedică nimic

să plutească pe deasupra valurilor. Tot așa se întâmplă și cu trupurile oamenilor. Împovărate necontenit cu prea multă mâncare, trupurile se îmbolnăvesc cu ușurință; însă, dacă folosesc mâncare puțină și ușoară, scapă și de suferința pe care o așteaptă de pe urma bolii, ca de o furtună ce se pornește împotriva lor, și se depărtează și de suferința care începe a se ivi, ca de o ciocnire cu o stâncă din mijlocul mării. Stomacul, care are menirea să întrețină trupul, mistuie cu ușurință mâncărurile simple și ușoare; dar dacă i se dau mâncăruri costisitoare și felurite, nu poate să le mistuie și dă naștere la fel de fel de boli.

5

Dar să întoarcem cuvântul nostru la istoria postului. Să arătăm cât este de vechi, să arătăm că toți sfinții l-au primit, ca pe o moștenire strămoșească, și l-au păzit, transmițându-l din tată în fiu. Așa s-a păstrat acest bun și a ajuns, din neam în neam, până la noi.

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

În Rai nu era vin, nu se tăiau vite și nici nu se consuma carne. După potop a apărut vinul. După potop s-a spus: „Mâncați de toate ca pe iarba verde" (*Facerea* 9, 3). Când nu a mai fost nădejde de desăvârșire, s-a îngăduit ca omul să se înfrupte din toate aceste lucruri. Înainte de potop, nu se cunoștea vinul; dovadă este Noe, care nu știa ce-i vinul. Nu se ivise încă vinul în viața oamenilor și nici nu ajunsese obicei băutul vinului. Noe nu a văzut pe un alt om bând vin și nici el nu încercase gustul vinului, așa că, fără să-și dea seama, a fost vătămat de vin. „Noe, spune Scriptura, a sădit vie, a băut din rodul ei și s-a îmbătat" (*Facerea* 9, 20-21), nu pentru că era bețiv, ci pentru că nu știa cât trebuie să bea. Deci, descoperirea băutului de vin este mai nouă decât paradisul, așa că postul este foarte vechi.

Știm că Moise, prin post, s-a urcat în munte (*Ieșirea* 24, 18). Că n-ar fi îndrăznit să se apropie de vârful muntelui care fumega, nici n-ar fi cutezat să intre în nor, dacă n-ar fi fost înarmat cu postul. Prin post a primit poruncile

scrise pe plăci de degetul lui Dumnezeu. Sus, pe munte, postul a prilejuit darea Legii; iar jos, la poalele lui, lăcomia la mâncare a înnebunit pe oameni să se închine idolilor. „Poporul, spune Scriptura, s-a așezat să mănânce și să bea și s-a sculat să joace" (*Ieșirea* 32, 6). O singură îmbătare cu vin a zădărnicit cele patruzeci de zile de post și de rugăciune ale lui Moise. Plăcile scrise cu degetul lui Dumnezeu, pe care le primise postul, pe acelea le-a sfărâmat beția, că profetul nu a socotit cu cale ca un popor beat să primească legile lui Dumnezeu (cf. *Ieșirea* 32, 19). Și astfel, poporul care învățase să-L cunoască pe Dumnezeu prin minuni nespus de mari, a alunecat într-o clipită, prin lăcomie la mâncare, la închinarea de idoli. Pune față în față acestea două: postul, care apropie de Dumnezeu, și desfătarea, care îndepărtează de mântuire. Dar să ne coborâm încă mai mult pe calea istoriei, îndreptându-ne spre cele petrecute mai târziu.